

LISTY GALANTSKÝM 18/2021

Luterán, ktorý nám bude chýbať!

Milan Lasica sa narodil 3. februára 1940 vo Zvolene. Bol slovenským humoristom, dramatikom, prozaikom, textárom, hercom, režisérom, moderátorom či spevákom. S Júliusom Satinským tvorili komediálnu dvojicu. Zmysel svojho života vyjadril slovami: „Mojou celoživotnou ambíciou bolo stáť na javisku a povedať niečo, aby sa ľudia smiali.“ Vždy sa hlásil k našej evanjelickej cirkvi a to napríklad aj takto: „Som Luterán. Čo, nevidno to na mne?“ Napriek úspechu a sláve zostal celý život pokorným človekom. Smrť mu bola darovaná 18. júla 2021 vo veku 81 rokov na javisku divadla L+S počas záverečnej klaňačky. Zaspomínajme si na neho jeho vlastnými glosami:

„Kto mlčí, buď si nemyslí nič, alebo si myslí svoje.“

„Nie je nevyhnutné hovoriť vždy pravdu. Slušnosť je niekedy viac.“

„Vždy bola naša sila v zabúdaní.“

„Pokojne môžeš nosiť minisukne, ale v kabelke.“

„Neočakávam nič, pretože nechcem byť sklamaný.“

„S ľuďmi treba opatrne ...“

„Smrť príde obyčajne vtedy, keď si človek myslí, že je veľmi ďaleko.“

Pozostalej rodine vyjadrujeme úprimnú sústrasť a vkladáme ich do Božích rúk.

Miroslav Kerekrety

Kázeň na nedeľu 9. nedeľu po Svätej Trojici, 1. augusta 2021

„Takto mi zaznelo slovo Hospodinovo: Skôr, ako som ťa utvoril v živote matky, poznal som ťa, skôr, ako si vyšiel z lona matky, posvätil som ťa; určil som ťa národom za proroka. Ja som však povedal: Ach, Pane, Hospodine, veď neviem hovoriť, lebo som primladý. Nato mi riekol Hospodin: Nehovor: Som primladý. Ale choď, ku komukoľvek ťa pošlem, a hlásaj všetko, čo ti rozkážem! Neboj sa ich, lebo ja som s tebou, aby som ťa vyslobodil - znie výrok Hospodinov. Vtedy Hospodin vystrel ruku a dotkol sa mi úst. Potom mi Hospodin riekol: Ajhľa, dal som ti do úst svoje slová. Pozri sa: dnes som ťa ustanovil nad národmi a kráľovstvami, aby si vytrhal a rúcal, hubil a búral, aby si staval a sadil.“

Jeremiáš 1, 4 - 10

Milí bratia a sestry,

Prvé slová z prečítaného textu môžeme vnímať len ako úvod k tomu, čo má byť povedané a môžeme ich preskočiť. Alebo naopak, môžeme im venovať svoju pozornosť, pretože je úžasné, keď k človeku zaznenú Božie slová, keď Hospodin Boh prehovorí. Pán Boh si vždy dokáže nájsť spôsob, aby prehovoril do ľudského života. Niekedy sú to slová, inokedy konkrétne udalosti a niekedy prehovorí zvláštnym sledom jednotlivých udalostí, ktoré do nášho života naskladá takým spôsobom, že v tom dokážeme vidieť Božie konanie, Božiu reč. Veľkým požehnaním je, keď Pán Boh prehovorí ku konkrétnemu človeku a milosťou je naplnená chvíľa, keď to ten človek pochopí a prijme. Veľmi dôležitou správou úvodnej vety je fakt, že to prichádzajúce slovo je Hospodinovo, teda, že On sám je autorom prichádzajúcich slov. Je dôležité, aby sme v tom mali jasno!

Keď rozmýšľame o ľudskom živote, o človeku, povolanie proroka Jeremiáša – tak sa tento odsek z Biblie volá – je výborným základom pre naše ďalšie uvažovanie. Verím a som bytostne presvedčený, že tieto slová, hoci sú primárne adresované Jeremiášovi, rovnako platia o každom jednom človeku na zemi univerzálne, dokonca ani nezáleží na tom, aký má vzťah k Bohu. Pán Boh niekoľkokrát zdôrazňuje slovíčko skôr, teda ešte pred tým všetkým. Skôr, ako som ťa utvoril, skôr ako si sa narodil, ešte predtým, ako si vznikol, už vtedy som o tebe vedel, už vtedy si bol mojím dielom. Hoci ty si ešte nebol a ešte si nič nevedel, ja som o tebe už vedel a počítal som s tebou. Človek teda nie je nejakou náhodou, ale je Božím premysleným úmyslom. Skôr ako si vznikol, ako som vytvoril tvoju DNA, ešte predtým si už bol v mojich myšlienkach, plánoch, v srdci – aj takto môžeme a máme rozumieť slovíčku

skôr. Možno by sme to mohli pripodobniť k umelcovi – maliarovi, ktorý ešte predtým, ako si kúpi plátno a vyberie štetec i farby, už vie, ako bude obraz na konci vyzerat'. Už ho má v hlave, v predstavách, on ho už vidí.

Po slovíčku skôr nasleduje odpoveď na otázku, ako vzniká život. Utvoril som ťa v živote matky. Ľudský život teda nie je náhodným zhlukom buniek ale je výsledkom Božieho stvoriteľského diela, ktoré sa vždy znova a znova opakuje. Človek môže byť prekvapením pre rodičov, ale nie pre Hospodina. Nikto nie je náhoda ani nehoda a to bez ohľadu na to, za akých okolností bol počatý. Človek je nielen Božím úmyslom, ale je priamo Božím dielom – to Boh spôsobil, aby som tu bol, aby tu bol každý jeden človek. Takto máme pozerat' na samých seba i na ľudí vôkol nás. Ako na Božie stvorenie, zrealizovaný Boží plán. To sám Boh chcel, aby som tu bol a to mne aj nám dáva neoceniteľnú hodnotu.

Po utvrdení o tom, že každý človek je výtvorom Boha prichádzajú slová: poznal som ťa. Skôr ako som ťa stvoril, poznal som ťa. Všetko o tebe viem. Viem, aký si, poznám tvoje silné i slabé stránky. Nielen viem, čo si urobil, ale viem, aký naozaj si, aké máš úmysly, čo sa ti ženie hlavou. Viem, čo ťa trápi, z čoho máš strach, a viem, z čoho sa tešíš. Poznám tvoje vnútro, tvoje túžby, viem, aká je tvoja povaha, poznám tvoj charakter, viem, ako myslíš i nad čím rozmýšľaš. Hospodin hovorí, že pozná človeka ešte pred narodením, teda pred tým, než stihol čokoľvek urobiť alebo zažiť. Teda pozná ten čistý list papiera na ktorý život ešte nenapísal ani slovo. My poznávame človeka podľa jeho rozhodnutí a skutkov, no Hospodin ho pozná podľa jeho úmyslov. Pozná človeka v jeho najhlbšej podstate dokonca ešte pred tým, ako ho pozitívne či negatívne skúsenosti či výchova zmenili a ovplyvnili. Na jednej strane toto uvedomenie si, ako do hĺbky ma Pán Boh pozná, vytvára v človeku až hrôzu, pretože vníma vlastnú nedokonalosť voči Božej dokonalosti. Ale Hospodin ťa poznal skôr, ako ťa utvoril v živote matky. Vedel, aký si, vedel, aký budeš, a môžeme povedať, že napriek tomu ťa stvoril. Poznal aj tvoje slabé ja, to nedokonalé na tebe, vedel, s čím budeš bojovať, a aj tak ti vdýchol život, čím do teba vložil veľkú dôveru, že to dobré v tebe rozmnožíš a to zlé ovládneš s Jeho pomocou. Boh vedel, aký si, a s týmto poznaním sa rozhodol poslať ťa na tento svet. Pre Hospodina žiadna časť tvojho ja nie je prekvapením, vedel, aký si, a tiež vedel, kým sa môžeš z Jeho milosti stať.

Pán Boh pokračuje slovami *posvätil som ťa*. To znamená, že som ťa oddelil od hriechu a ty nemusíš byť jeho otrokom. V Božej moci všetky tvoje slabé stránky, o ktorých Pán Boh dobre vie, môžu byť potlačené a to najlepšie z teba môže s radosťou slúžiť Bohu. Pretože aj s tebou, tak ako s Jeremiášom, má Pán Boh svoj plán. Jeho určil za proroka národom. Pre teba má tiež svoje poslanie a úlohu. Aj s tebou v tomto svete počíta. To že si na svete, to je výsledok premysleného Božieho úmyslu a keď ťa vopred poznaného vložil do života matky, vedel s akým poslaním ťa na svet posielal i to, že máš všetko, čo k naplneniu tohto poslanca treba. A čo nemáš, alebo čoho by si mal mať viac, to ti s radosťou dá. Boh ťa poslal na zem s tým, že máš všetky schopnosti na naplnenie Jeho úmyslov s tebou. Aj keď, priznajme si, niekedy ich musí Pán Boh v nás postupne rozvíjať. Prosme darcu svojho života, aby sme boli schopní poznať, prijať i naplniť Boží úmysel s nami už pri našom stvorení.

Po Božom povolaní prichádza typická ľudská odpoveď: Neviem, nedokážem, nedá sa. Milión výhovoriek na Božie povolanie a pritom si neuvedomujeme, že len vtedy môžeme prežívať šťastie a spokojnosť, keď budeme naplňovať Boží úmysel s nami. Pán Boh nás priamo stvoril s tým, že nám určil našu úlohu a poslanie na tejto zemi. Z Božích úst ako odpoveď na naše výhovorky zaznievajú slová povzbudenia i uistenia, že Hospodin bude neustále s človekom, nech by ho v živote čokoľvek postretlo. Ak chodíš po Božej ceste, ktorú pre teba vybral On sám, tak môžeš počítať s Božou pomocou i ochranou, s Božím vedením i požehnaním. Je to ten najlepší spôsob, ako dať svojmu životu zmysel a to nielen počas cesty životom, ale aj na jej konci, keď sa naplní aj ten najdôležitejší Boží plán s človekom – totiž večné vzájomné spoločenstvo v Božom kráľovstve.

Posledná časť hovorí, že Hospodin dal Jeremiášovi svoje slová, aby vytŕhal a rúcal, hubil a búral, aby staval a sadil. Jedno i druhé je dôležité. To čo je zlé vo svete i v živote jednotlivca treba zbúrať, aby mohlo povstať a vyrásť niečo dobré. Nedá sa postaviť dobré na zlých základoch, aj keď my ľudia sa o to neraz pokúšame. Dobré vzťahy s ľuďmi nemôžu stáť na klamstve a falošnosti. Fungujúca rodina nemôže byť postavená na sebecktve jej členov. Ciele máme dobré, ale cesty k ich naplneniu neraz nie. Božie Slovo búra a ničí to, čo je zlé v živote i v človeku, a dáva rásť tomu, čo je dobré. A keďže nás Pán Boh poznal ešte skôr, ako nás utvoril v lone matkinom, vie presne, čo v nás treba zlomiť a, naopak, čo treba podporiť. Amen. *Miroslav Kerekréty*